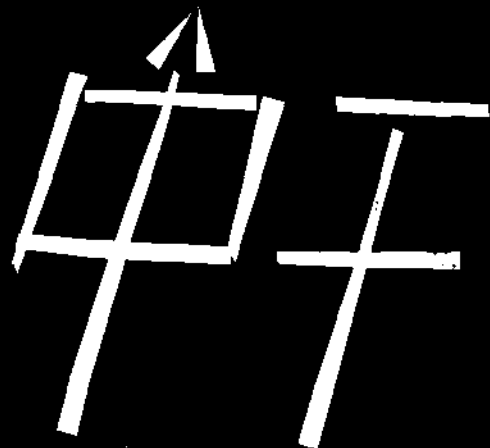

Itt valahol, ott valahol
 Esett, szép, szomorú fejekkel
 Négy-öt magyar összehajol
 S kicsordul gúnyos fájdalomukból
 Egy ifjú-ösi könny, magyar könny:
 Miért is?

És utána, mint a zápor
 Jön a többi könny:
 Miért is, miért is, miért is?
 S nincs vége könnynek és miértnek.
 Fölöttük hahota köszön,
 Hahotája, akik nem értnek
 S akik sohasé kérdik s kérdték:
 Miért is?

És csöpög a könny:
 Miért is, miért is, miért is?
 És hömpölyög fönt a hahota,
 Hogy-soha, soha, soha.

Ennyi búsulással fényesen
 Nyílnék meg az Ég,
 Ahol csak Ég és okos üdvösség van
 S itt nem elég.
 Itt nem kell csak a könny
 S itt valahol, ott valahol
 Esett, szép, szomorú fejekkel
 Négy-öt magyar összehajol,
 Miért is, miért is, miért is?

Arany: ÁLOM-VALÓ c. költeményéből

Oh zsenge mártirok, hazám vérvirága,
Korán sirba hulló nemes ifjusága,
Kikben egy-egy bölcs vész el s megannyi bajnok,
Kikben a jövődöt öli adáz zsarnok:
Lessz-e, vajon, ennyi áldozatnak bére?
És derít-e hajnalt a nemzet egére,
Mely sebeitekből kiözönlik, a vér...?
Vagy apákat Isten most a fiakban vér?!

Lessz-e nemzet, mely a győzedelmi helyen
Csontaitok felett oszlopot emeljen,
A hol majd az anyák, kik még jól ismertek,
Könnnyel növeszszenek egy virágos kertet;

Mert--jaj, a mit látok!--széles e hazában
Dul fajirtó fegyver; széltiben, hosszában;
Minden bűn az élet, a szívnek verése:
Százszoros halál egy élet büntetése!
Ott az égő falvak, romba dőlt lakások,
A mezetlen inség, a jajkiáltások,
A vadonba elszort temetetlen testek,
Mikre éh keselyűk, hollók gyülekeztek!

Istenem, Istenem, mily jó volna ennyi
Gyötrelmes valóból szebb álmra kelni!

De midőn a remény oly igen tűnékeny,
A kétségbeesés az én reménységem:
E kétségbeakított oroszán kebele
Szebb remények édes mézivel van tele.
Ama szent haragban, mely soha nem számít,
Midőn szórja méltó dühének villámit,
Haragodban bizom és hiszek, óh nemzet,
Hogy ellenid sirja a te sírod nem lesz.

Én hiszem, távol még az idő tenéked
Áldozni Szigetvárt s új Thermopylaeket;
Én hiszek,--gyalázat volna kételkednem--
Kelő nagyságodban és dicsőséggedben.
Koszorukat ide, veszteglő cserágot!
Hősök nemzedéke emelkedik ott:
Hol ily tűz az ifju, s hol ily ifju a vén,
Nem lehet a nemzet, nem, élve-halott.

"ITT-OTT" nem rendes folyóirat, hanem egy kialakulandó levelezőkörnek a kiadványa, egy eszmecserét lehetőségessé tevő eszköz, amire szerintünk szétszortságunk miatt szükség van: állandóan folyó szeminárium, amit a résztvevők tartanak fenn, s amelyben résztvenni bárkinek joga van.

Előfizetési díj nincs, költségeinket olvasóink, résztvevőink adakozásából fedezzük.

Kérjük olvasóinkat, küldjenek címeket, hogy minél több helyre küldhessünk mutatóvényszámot.

Lapocskákat állandóan küldjük mindazoknak, akik -- bármilyen formában, akár pénzbeli adománnyal, akár beküldött, leköz-
lenuó anyaggal -- hozzájárulnak munkánkhoz. Nem kérünk sokat -- néha egy levelezőlap is elég.

Hozzászólást, leveleket, cikkeket, verseket, vicceket, stb. ugymint címeket kérünk. Nem követünk semmiféle politikai irányt; csak magyarok vagyunk, s csak magyarokkal folytatunk eszmecserét: s ezzel azt hisszük, minden meg van mondva.

Célunk többek között az, hogy megszólaltassuk azokat, akik eddig hallgattak; hogy alkalmat adjunk mindenkinek az irodalmi tevékenységre, nyelvtudásuk ápolására, fejlesztésére. Szeretnénk felvenni minél több magyart /különösen fiatalokat, hiszen övék a jövő/ baráti körünkbe, ahol tiszta testvéri alapon, a megszokott szólamok, rangok, címek és tagságiigazolványok nélkül keressük együtt az őszinte, egyszerű, igaz magyar utat, segítjük egymást a nagyvilágban is megmaradni magyarnak, abban a megrendíthetetlen hitben, hogy örökségünket megtartani, továbbfejleszteni és továbbadni igenis érdemes!

Beküldött anyagot, ha lehet, dupla sorosan gépelve kérjük. De ha ez nehézségeket okozna, szívesen eltekintünk tőle, s vállaljuk a gépelést is. Olvasható kéziratokat kérünk!

CIMÜNK:

"ITT-OTT"
P.O. Box 112
Ada, Ohio /U.S.A./
45810

A SZÉTSZÓRÓDÁS ELŐTT

"És áll /az előbbieknél/ helyébe egy utálatos...és békességnek színe alatt csalárdul cselekszik azzal és elmenvén győzedelmet vészen kevés néppel. Elfoglalja az országnak gazdag részét...zsákmányt, prédát és gazdagságot oszt az ő vitézeinek és gondolataival forgolódik az erősségeknek megvételek felől, de azt ideig eltitkolja." Dániel könyve, II.

Hát népét Hadur is szétszórja:
Szigorúbb istenek ezt így szokták,
Miként egy régi, bánatos erdélyi
Prédikátor irásba rötta
Keresvén zsidókkal atyafiságunk.

Jöttünk rossz erkölccsel rossz helyre,
Volt utonállók új utbanállóknak
S míg urfajtánk egymást s a népet falta,
Tunya álmainkat jég verte
S még a Templomot se építettük föl.

Helyünkön meg nem tudtunk állni
S ide kerültünk, ez kezdeti átkunk,
Ma már nem mienk paráznás vérünk sem,
Jöhet a helyünkre akármi:
Megöltük és kibünöztük magunkat.

És mi nem leszünk majd szétszórva
Árvult, de mégis győzedelmes fajta:
Minket korszakok tűz-dühe nem edzett
S fölolvaszt a világ kohója
S elveszünk, mert elvesztettük magunkat.

Ady

A TŰZ CSIHOLÓJA

Csak akkor születtek nagy dolgok,
Ha bátrak voltak, akik mertek
S ha százszor tudtak bátrak lenni,
Százszor bátrak és viharverték.

Az első emberi bátorság
Áldassék: a Tűz csiholója,
Aki az ismeretlen lángra
Ugy nézett, mint jogos adóra.

Mint egy Isten, hóban vacogva
Fogadta szent munkája bérét:
Még ma is minden bátor ember
Csörgedeztetni az ő vérét.

Ez a világ nem testálódott
Tegnaphoz huzó, rongy pulyáknak:
Legkülömb ember, aki bátor
S csak egy külömb van; aki: bátrabb.

S aki mást akar, mint mi most van,
Kényes bőrét gyáván nem óvja:
Mint ős-ősére ütött Isten:
A fölséges Tűz csiholója.

Ady

Mult szerkesztési év anyagi elszámolása: Bevétel: \$445.83.
Kiadásunk a 7. szám lezártáig /és sokszorosítógép törlesztés/
\$420.38.

Köszönjük a következő adományokat: Bay Village, O: K.J., \$10;
Chicago: Sz. L., \$54.52; Astoria, N.Y: T.Zs., \$5; N.Y.C: T.B.,
\$10; Chicago: ÉMEFESz, \$10; Downey, Calif: F.E., \$5; Bellflower,
Calif: M.N., \$10; Astoria, N.Y: P.L., \$3; Silver Spring, Md:
deS.L., \$5. Mult évi áthozatal és az eddigi új évi bevétel:
\$137.97. Tartozunk: \$89.93-al. Többlet: \$48.04.

H O Z Z Í S Z O L Á S O K

Kedves Levelező társaim!

Egy éve indult meg az ITT-OTT. Aki az első számra emlékszik, tudja, hogy eddig hosszú utat tettünk meg. Ezen az uton, nem a lapszámok növekvése, hanem több magyar testvérünk bekapcsolódása jelentette a fejlődést. Az eszmecsere így mélyülhetett és így szélesedhetett.

Máma, egy új szerkesztési év küszöbén, új problémákkal állunk szembe. A legsúlyosabb, hogy laposkánk szerkesztője, Éltető J. Lajos, egy évi tanulmányutra ment Kelet-Europába. Ez sajnos lehetetlenné teszi az aktív közreműködését. Így, nekünk---akik kevésbé vagyunk gyakorlottak---ez óriási nehézségeket jelent. Ezért fordulok hozzátok, kedves olvasók és levelező társak. A ti segítségetek nélkül nem tudunk megmaradni, erősödni és tovább fejlődni. Arra szeretnék megkérni benneteket, hogy a jövő évi munkánkat, ahogy csak lehet, könnyítsétek. Leveleiteket könnyen olvasható, lehetőleg gépelt, formában küldjétek be. Azok közületek, akik eddig nem támogattatok leveleitekkel és leközölné anyagotokkal, most remélem megerősítetek magatokat, hogy Lajos hiányát valahogy pótolhassuk.

A másik nagy problémánk az állandóan növekvő költségeink. Eddig, hál-Isten, lépést tudtunk tartani velük, mert egyes lelkes támogatóink már többször járult a levelező-kör anyagi alapjához---sokszor nagyobb összegekkel. De ez nem igazságos eljárás. A névjegyzékünket átböngészve rájöttem arra, hogy össze-vissza az ITT-OTT már körülbelül 250 olvasóhoz jutott el /eddig csak három mondta le/. Ezek közül eddig csak 42 reagált levéllel, cikkel, verssel, vagy anyagi támogatással. Ez lehangoló! Nekünk természetesen a reagáló, élő és aktív magyar kell. Csak ilyen egyénekkal lehet értelmes és értékes eszmecsere-t folytatni. Így kérjük olvasóinkat, hogy küldjenek nekünk új címeiket ahova küldhetünk mutatványszámokat. Az aktív résztvevők körét szeretnénk ezzel tágítani. Ugyanakkor, azokat, akik eddig nem reagáltak, törölni akarjuk címlistánkból. Elvégre a néma fallal nem lehet eszmecsere-t folytatni.

Az ITT-OTT nem "hivatalos," szervezeti, vagy tömeg-lap, hanem egy szelektív kis gondolkodó kör eszköze. Nem végső cél, hanem az eszmecsere-ben résztvevők számára a tovább fejlődés és önképzés érdekében. Ezzel mi sohasem a mennyiséget, hanem a minőséget próbáljuk szolgálni. Az a tény, hogy résztvevőink nagy része még kezdő, nem jelenti a minőségi hiányt---csak azt jelenti, hogy a minőség felé haladunk. Hisszük, hogy ezt a célt részben már elértük. Akik aktívan részt vesznek munkánkban, képviselői a szetszort fiatal magyarság értelmiségének és érzelmiségének. Sőt, képviselve vannak köztünk

az idősebb generációból is azok, akik fiatalosan és merészen
gondolkoznak.

Hiszünk, hogy az ITT-OTT friss szemszögből, vagy szemszögekből,
vizsgálja a magyarság problémáit. Nem topog egyhelyben a
megszokott emigráns szlogenok árnyékában, hanem szétszorttsági
lelkülettel az élet realis törvényeit próbálja alkalmazni,
népünk megmaradása és fejlődése érdekében. Ha úgy érzitek,
hogy nektek is az ITT-OTT forunján van a helyetek; gyertek
velünk együtt a jövőbe. Legyünk együtt aktív, mérész és igaz
magyarok.

Szeretettel,

L.A., Ada, Ohio

Kedves Fiuk:

Köszönöm, hogy nem tudom kinek jóvoltából már vagy fél éve
kapom lapotokat. Gratulálok, s elismerésem munkátokhoz, lel-
kesedéstekekhez. Lapotok minden számát jobbnak tartom az elő-
zőnél /ami persze nem attólvan, hogy igényeim csökkennek/.
Ha a mellékelt címekre is megkülditek lapotokat, szívesen
fogják venni:...

Ha érdekél a felvetett Viet-Nami kérdéssel kapcsolatos vélo-
ményem, az röviden annyi, hogy Prága Viet-Nám miatt lehetett.
Washington és Moszkva azonos módszerekkel terrorizálják a
világot, s a két oldal konzervatívjai egymás malmára hajtják
a vizet, mialatt az örvongó inkvizitorok stilusában egymás
gyűlöletére sarkalják tömegeiket... vesztes ebben az eszeveszett
körfolyamatban csak a józan ész, a tisztesség, a béke, no meg
a népek kiknek földjén a "kereszties lovagok" épen harcba
indultak, legyen az Viet-Nam vagy Csehszlovákia. További jó
munkát kívánva, baráti üdvözléttel:

Lipták Béla

Kedves Béla!

Köszönjük szépen a küldött címeket. Küldjük majd a mutatvány-
számokat! Baráti üdvözléttel, l.a.

Kedves András!

Bár azóta megérkezett az "ITT-OTT" 7. száma is címre, csak
most van alkalmam megköszönni azt a 'tiz darab extra példányt
a 6.-ból, amelyet még annakidején nekem, illetve rajtam

keresztül a torontóiaknak küldtetek.

A példányokat mult hét folyamán kiosztottam az itteni Ifjusági Kör és a Diákszövetség érdeklődő tagjai között, és remélem nemcsak olvasói lesznek a lapnak, hanem aktív támogatói is.

1959 óta nekünk is van egy nagyjából hasonló lapunk, melyet több-kevesebb sikerrel próbálunk negyedévenként megjelentetni, a "FUTÁR," sajnos azonban az utóbbi időben elmaradtak a mélyebb gondolatokat megmozgató cikkek belőle.

Munkátokat rendkívül nagyra értékelem, mert tudom elképzelni, mennyi energia fekszik benne /a fentebb említett lapnak két évig én voltam a szerkesztője/--és bár most Eltető Lajos távolléte miatt ugylátszik nyakadba kétszerannyi munka fog esni, ehhez további erőt, egészséget és sok sikert kívánok.

Üdvözl:

Szentgyörgyi Zoltán
Toronto, Canada

Kedves Zoltán!

Várjuk a torontóiak bekapcsolódását munkánkba. Kanadából eddig nagyon kevesen csatlakoztak a fórumunkhoz. Remélem nemsokára megsokszorosodik címlistánkban a kanadaiak száma.

Baráti udvözlettel, L. A.

Kedves András! Az "ITT-OTT" 7-ik száma, amely Szent István napján kelt, s szegény, örága, tehetséges, a legtehetsége-
sebb, de piócáktól halálosan vértelenre szívott József Attilá-
lának KONTEX-ből kiragadott, történelem-hamisítási téve-
désen alapult versén kívül mást - saknos - az igazi Szent
Istvánról / ne dőljetek be ugyanazoknak a link, lötytyedt tör-
ténelemkönyveknek, melyek J.A.-t bedőtték/ - nem hozott,
Azt írja, hogy 27.26 a lap deficitje. Andrásom, ezen ne mul-
jék semmi, ime megduplázom a deficitet! Mellékelek 2x27.26-ot
azaz 54.52-t.

A lap kiváló, egyre jobb, a levelek, cikkek, versek, üzene-
tek frissek, harmatosak! Meg kell tanulnunk, hogy DIASPORA
legyünk, ne EMIGRÁCIÓ. Amig vitatkozunk, nincs semmi baj!
Mindenre lehet válaszolni, csak az el nem hangzott kérdés
marad süket kérdőjel, ami öngyilkolja a nemkérdőzót....
Szeretettel kván jó munkát:

L. bátyátok

Kedves L. Bátyánk! Mind az erkölcsi elismerést, mind áldozat-
os anyagi támogatásodat hálásan köszönjük. Lendületet ad! L.A.

Kedves Barátom!

Tegnapelőtt köszönettel kaptam az "ITT-OTT" második számát. Mellékelve küldök 10.- \$- hozzájárulást. Kérlek, küldjétek továbbra is.

Egyben fel szeretném hívni figyelmedet egy Erdélyt ismertető kis füzetre, aminek tiszteletpéldányát megküldettem címedre. A mai fiatalság nagy része sajnós oly keveset tud Erdélyről és az amerikaiak nagy része még kevesebbet, hogy helyesnek látszana a füzet terjesztése. Ha jónak gondolod, kérlek helyezd el a mellékelt kis hirt az "ITT-OTT" legközelebbi számában. Éppen ezt a füzetet kereste lapotok felhívása szerint Ráttkay Kálmán. Neki is megküldtem, légipostán.

Szívélyesen üdvözöl,

T.B.

Kedves B. Barátom! Köszönöm szépen a tiszteletpéldányt és az adományodat. A könyvismertetést a megfelelő rovatban hozzuk.

L.A.

Kedves "ITT-OTT"!

Itt küldünk egy pár dollárt az "ITT-OTT" javára. Tudom, ez édeskevés a költségek fedezésére, de gondolom, ez a csöpp is segít. Együttal kérném az előző hat számot is, ha módodban van elküldeni a címemre. Maradok magyaros tisztelettel:

Modrovich Nándor

Kedves Nándor!

Sajnos az "ITT-OTT" előző számai nagyrészt elfogytak; azokból a számokból, amikből még maradt, küldök egy-egy példányt. Az anyagi támogatásokat hálásan köszönjük.

L.A.

Kedves András!

Nagy örömmel olvastam, hogy az "ITT-OTT" szerkesztését átveszed. Oszinte részvétem... A lap postázásával kapcsolatban: próbáld meg mint NONPROFIT ÖRG. feladni, lényegesen olcsóbb. Ha tömegbe /"Bulk Rate"/ külditek, akkor lényeges előnyben részesültök ami az anyagiakat illeti. Érdemes megérdeklődni a lehetőségeket. Vagy mint Educational Material.

Az idei cserkészszál november 23-án lesz. Azt hiszem nagy szolgálatot tenné az "ITT-OTT" a magyarságnak, ha meghirdetné ezt. Sőt én inkább arra gondolok, hogy a szervezésben élő fiatalok bevonását szolgálná főleg ismerkedés céljából. Azaz meghirdetni, hogy aki érdeklődik a nyitás iránt, az adja be a nevét a szerkesztőségbe, és akkor te majd továbbírod nekem. A nyitást úgy néz az idén én szervezem. A következőképpen gondolom: Érdeklődők az 1968-as cserkészszál nyitására jelentkezzenek a szerkesztőségnek. Név, pontos cím, telefon, életkor, mint adatok szükségesek.....

Baráti öleléssel: Viki

Kedves Vikki!
Az "ITT-OTT" olcsóbb postázási lehetőségei miatt már érdeklődtem a postán. Sajnos, az "ITT-OTT" még nem felel meg se egy second class, se egy third class postázási engedély követelményeinek. Nincs rendszeresített kiadási dátumunk, előfizetői listánk, és még nem értük el az 500 példányszámot sem. Így tovább is csak küldjük a third class alapon, kedvezmény nélkül. A cserkészbált illetően, sajnálom, hogy nem te irtad meg a mondanivalódat. Gondolhatod, hogy itt nyakig vagyunk a munkával és te ugyanis jobban tudod, hogy mik a követelmények. Ezért hagytam, hogy leveled beszéljen helyettem. Ha érdeklí valamelyik olvasónkat a bál, egyenesen írjon neked. Olvasóink, akiket érdekel a tánc, írjanak az alábbi címre: Mr. Victor Fischer, Jr. 43-22 Colden St. Flushing, N.Y. 11355.

Baráti szeretettel:
András

Kedves Lajos Ocsém!
Törekedj arra, hogy megértsd az emberi élet lényegét: a teljesen megtisztult és kikerekedett Gondolatot. Légy krisztianus, nehogy sajátos és való egyéni életed konfliktusait önmagad okozzad! Magyar szenoritással és felelős barátsággal küldöm e kis irást:

KISEVANGÉLIUM

Néhál jó édesapám
születésének százéves
fordulóján. 1868. jul. 2.
- 1968. jul. 2.

Más népnek az Istene is más
ám csak a miénk az Aki van és él
s mert megtettük őt urnak
Kiválasztott magának minket
igy lettünk a világ magnépe
hogy a többi megmaradjon és unak
acsargónak, irigynek
szolgának bár vagy ellenségnek
mert a mi Istenünk Aki van
erőt vesz ellenségeink ártalmán
s megtörve, megalázva
őket kényünkre szolgáltatja.

Telivér pogány tagadás ez
embert ellökő Istent elmarkoló
önzés sötét barlangja
az atyasír mely ezt üzeni
Izrael hét nagy válságában
oldásna nem a Názáretit várta.

Időre mégis Ő jött
holt törvénybe életet verni
s szólott ilyen lásd meg Barátom
nem népben egyénben ember az ember
s a lélekrokonság az
melynek mélysége mérhetetlen
vértörőn túl emberi egész
lélekátvétel s egyazon Isten
mondom ezeket pedig
hogy nyiljék meg szemed Barátom
s hogy meglásd mi a szabad egyén
megmutatom bennem az Emberfiát.

Mondván pedig az Emberfia
tudd meg hogy a lélek önmagáért él
s életetője a Szellem
az Eszme az Ige én vagyok
én ki az egyént Istenbe horgolom
hogy osztozzék a létben
végtelen kiteljesülésben
Igy Szentlélek és Ige nélkül
eltorzul a lélek s megüli a bűn
elfajul önmagában
s elváltozik benne Isten is
de ki vádolhat engem bűnről
Emberfiát a Szellemben Szellemet
mondom ezeket pedig
hogy nyiljék meg szemed Barátom
s hogy meglásd mi a teljes ember
megmutatom bennem az Istenfiát.

Barátom Atyámfia
szívem szerint mondom a Jóhírt
ügyekezz, hogy emberfia légy
mert bizonytal úgy leszel istenfia
mindazonáltal vigyázz
a Rontás mindenfelől rád les
s ha senkifia vedlik belőled
feloldhatatlanná lesz benned a halál.

Gyékényesi Gy. László
Cleveland, 1968 szept. 1.

Nyilvános életének, s minden politikai működésének alapja s legmélyebb talpköve soha nem volt egyéb és soha nem lesz más, mint azon nemzetiség kifejtésének és nemesítésének mindig tehetség szerinti előmozdítása, melynek körében világot látnom rendelt a végzés.

Széchenyi István

Kedves Andras Öcsém!
Szívesen olvastam Itt-Ott-ban Lajos választat hozzam,
illetve reflexióit egy, a Hidfo-cimú, itt München-ben
megjelenő hetilapban.

Am az effele "válaszoknak" csak akkor van értelme, ha olvasó
olvasta azt a cikket egészeben, emlyre válaszolva lett.
Nem hinnem, hogy Itt-Ott olvasói között akadna lo, aki
eredetiben olvasta cikkemet.

Pont ezért ma feladtam címekre a Hidfo ezen számát amely ker-
déses, jószándéku cikkemet az idén júniusban közölte. Küldöm
pedig azon kérelemmel hogy az Itt-Ott legközelebbi számában
közölnéd egészeben azt Hidd el, van abban annyi életbölcseesség
(74 éves vagyok), hogy minden jószándéku fiatal merithet belőle.
A Lajos átutazóban felkeresett - egy kellemes hasznos dél-
utánt töltöttünk együtt.

Szeretettel

Kalman Batyad

Kedves Kalman Bátyám!

A Hidfóban közölt cikket "Minket labbal a földön álljunk"
sajnos nem tudjuk közölni mert meg nem érkezett meg.
Azonban a jövőben közölni fojuk cikket Lajos válaszával
egyetemben.

Andras

az életnek gyümölcse

Paradicsom,	Paradicsom,
Sötét földek termeke,	Zöld indarok függvénye
Utánad vagyok.	Ized akarom.
Paradicsom,	Paradicsom,
Napsütésnek kedvence	Földöntüli pihenő
Levedet iszom.	Tőled irtózom.

Ludanyi Andras
Ada, Ohio
1968, szeptember 27.

LELKISZÜKÖR

"Magyarnak elni kell, minden porcikákkal elni
azt amit hiszünk s lelkünk minden izzó erejével
hitet tenni amellett amit élünk."

Egy Fohász

Úr! Élet Úra,
ki nagy vagy és hatalmas
kinek dicsőseget hirdeti a nap fénye,
a csillagok ragyogása,
az éj sötétsege és a nagy vizek.
Bárhol találkozunk is a nap alatt
mely az élet jelképe,
a föld bármely táján,
az ég minden irányában
legyünk jó barátok és testvérek
igaz emberek,
hogy életünk hosszú ósvéneken végén
BENNED és egymásban bizva, egysüljön
a föld, az ég, és az én lelkem.

Dicsértessék az Úr

XX

U J H A J T A S

Új Eszköz vagy Karhozat

"Az emigráció egy mulo, hatástalan szervezet, mely kebeleiben
ringatja siro gyermekeit, először forron, majd melegen s
később már csak a langyos visszaemlékezés fel-fellobbano
mámorában. Ez álmokat örlo valóság eredménye nem lehet mas
mint beolvadás, történelmi tények ezek, s bölcs bizony az, ki
ézt belátja, feladja a lélektépő harcot és bényugszik.
Feladatunk: hogy új házánk tömegeibe beleolvadva hagyjuk
békeben a multat, s mint más állampolgárok, új eszmékert kuz-
djünk."

A magyar emigráció szervezetei evröl-évre gyengülnek,
egyenés arányban a világemlékezéttelm amely ma már csak
nagy-néha gondol az 1956-os idok eseményeire. Több mint egy
évtizede annak, hogy e maroknyi nép felrázta a világ lelki-
ismeretét, régi már az emlék s a lelkes támogatásbol magadra
maradtál magyar Emigráció!

No, de vizsgáljuk meg e szörnyű tényt, mert kételőd ez a kard: "Magany"; lehet ebből kárhozat vagy megváltás.

Sokan büszkék vagyunk arra, hogy magyarnak születünk és faj ha cigányfajnak vélnek, de bizony mondom, mást nem érdemlünk, ha csak álmodunk és nem cselekszünk. Nemrég záródott le az Északamerikai Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egyesületének Szövetsége XXII. kongresszusa. Jomagam, mint e szervezet tagja, szegyenlem az eseményeket jobban, mint ha egy tudatlan ember cigánynak nevez. Büszkeségem bántja, ugyan tökkelütött, tájékozatlan személy név-bélyegzése, de ugyanakkor nem, vagy kevésbé érdekel egy ily szervezet feloszlása. Mert ha a kongresszusnak a központi témáját nézzük, minden reménytelennek tűnik. Külső támogatásunknak vége, tagsági utánpótlásunk nincs; a halál elkerülhetetlen. Mint egy fuldokló ember egy új célért kapkodunk, lehetetlen hogy ez legyen a vég, egy új cél, egy új hit kell hogy jöjjön. De im érezzük, hogy a jövődő nem tart számunkra mást mint egy elhuzott sanyargást, kaszasunk egy-két esztendői megengesztelését az aratás előtt.

Miért nem teremtett bennünket az Isten egy logikusan gondolkodó, higgadt néppé, mely könnyen hajlik es új gyökeret új talajba könnyen ver. Mi közünk nekünk egy öreg, elhagyott hazához, melyre kódós álmaink csak pihenőre járnak. Emlékeztünk már csak egy cifra, tény nélküli ábrándozás; egy új ember emlékei a volt időkről.

De ha már tényekről beszélünk, ne felejtsük el azt hogy teremtésünket megváltoztatni, eredetünket, saját lényünket eltörölni nem tudjuk. Ez a vér, amely ereinkben folyik, vízze nem válik, el kell hogy ismerjük ezt ép ugy, mint fennmaradásunk reménytelennek látszó helyzetét. A kérdés tehát: van-e kivezető út ebből a dilemmából?

Minden oly megoldás, mely kényszerjellegű, természetellenes utat mutat, legyen az bármily megdönthetetlennek látszó tényekre építbe, összedől az, mint a kártyavár. Magunkhoz, természetünkhöz kell hogy hűek maradjunk, különben nem csak mint egy nemzeti emigráció, de mint emberek is elveszünk.

"Új cél," hangzott a szó, mert tudjuk, érezzük hogy valami hiányzik. Hiányzik a hit, amely célban testesül, ám de mielőtt keressük az újat vizsgáljuk meg a régit. Az a cél, amely 1956-ban a forradalmi diákság által kiadott tizenhat pontban kristályosodott ki; nem multa idejét. Ki tudna oszinte hittel vallani, hogy az 56-os eszmék továbbra nem érvényesek? Azok az eszmék, melyekért ezrével pusztult e csekélynyi nép java? Lehet az, hogy annyi vertanú hiába halt, hogy tíz év multán a cél érvénytelen? Van a magyarországi viszonyok az elveszett forradalmunk termése?

Igaz, az összekötő kapocs lazul nagyon a magyar emigránsok között, de miért a célban keressük a hibát? Ki tud, mi tud egy olyan célt adni nekünk, mely helyettesíteni tudna ezen eszmék éltetőkepeséget. Nem a célban, az eszközben a hiba.

Magunkra maradtunk, de végeredményben mindig magunk is voltunk, 56-ban és ma is. Egy összefogó erőre van tehát szükségünk, szervezeteink átalakítására. Nem azért, hogy úgy tudjuk szolgálni elkerülhetetlen kötelességeinket mint ideig, hanem jobban, sokkal jobban. Kulturánk, művészetünk, irodalmi és másodlagos, határozottan segít de nem elég, mert emberek vagyunk elsősorban és csak utána magyarok.

Egy gazdasági egyesülésre van szükségünk, melynek létrehozása megalapítja azt a termékeny talajt melyen eszméink gyümölcsöt tudnak hozni. A Magyar diákszövetség, a vegzett úgymint jelenlegi tagjai képviselik a magyar emigráció legjavát, javaslom tehát, hogy az EMEFESZ keretén belül avagy ennek tevékeny hozzájárulásával alapítsuk meg a Magyar emigráció gazdasági tanácsát.

Vannak soraink között olyanok, akik szakmai tudásukkal ezen egyesülést konkrét gazdasági alapokra tudnak fektetni. A gazdasági tanács feladata lenne a külföldön élő magyar tehetség felhasználása olyan módon, hogy saját munkáinkból mi és ne más huzzza a profitot. Fennálló szervezeteink módosítása úgy, hogy a tanácsnak helyet tudjon, keretén belül adni, s működjön mint összekötő kapcsa a világon szétszórt Magyarországnak.. Így új eszközzel a régi célokat tudjuk szolgálni, hatásosan, új erővel.

A feladat, elismerem nehéz, de nem lehetetlen. A javaslat schematikus, kidolgozása időbe és pénzbe fog kerülni, de most főképpen hozzászólásokon függ létrehozása. Az eredmény, mely önmagát sejteti, hiszem megeri, s ami több, megváltásunk lehet a kárhozat helyett.

Modrovich Ivan
Los Angeles, California

BALVÁNYOZÁS

Hány ősi sarj örül az ősi jognak;
Örül, ha fénylik régi cmere,
Mit-hú előd a haromezón nyéré, -
Eltúrve vészét a haragnapoknak.

Azonban a kikorbácsolt lomoknak
Tarában ott penészlik fegyvere,
Melynek puhult karral nem embere
A lány utód, az ősi fény miatt vak.

A jog csak áll, de tettnek nem fele
A gyászfi; tetemény egy másik gondja,
Ő otthon ül, szolgálja sikrá kel.

Meddig lesz ember a másik bolondja?
Meddig fogunk oroszánt s saskeselyt
Imádni ész s erény oltara helytt.

Szemere Fál

JUHÁSZ GYULA MAGYAR VÁROSAI

Kedves barátaim!

Most tettem le Juhász Gyula összes versei című kötetét. Találtam benne rengeteg szépet, magyart, és jót. Itt csak négy versére szeretnék kitérni, amik a magyar városok népi jellegével foglalkoznak. Ezekben a versekben bukkantam olyan megfigyelésekre és leírásokra, amik nekünk, szétszórtsági magyaroknak is sokat mondanak a népi sajátosságaink megőrzéséről.

"Budapest," "Magyarok Pesten," "Pécs," és "Szeged" a négy vers, amire itt utalok. Bár Juhász irt még sok más verset városainkról, ez a négy beszél róluk olyan vonatkozásban, ami a népünk fennmaradásának a problémáit is célozza. Vagyis, a népünket fenyegető magyvárosi kozmopolitanizmus gyökertelenségét. Ezt abban lehet látni, hogy Budapest leírása mennyire kevertebb érzelmeket ébreszt mint a két másik, kisebb városé.

Először nézzük meg Juhász egyik Budapestről irt versét.

MAGYAROK PESTEN

Andrássy útján a fanyar tavasznak
Zöld aranyában égnek a tetők,
Piros, kék, gömbök szállnanak magasba,
S rövid porazon csak libegnek ők.

O, mennyi pompa, mennyi fény és mennyi
Hiúság baktat csillogó úton,
Piros, kék gömbök módján fönnyel libegni
Az élet színen, büszken, amulon.

De egy sarokban, az arkádok alján
Megallit két bus bálvány, két anyó,
Matyóhimzessel jöttek Pestre, tarkán,
Es most delelnék; előttük motyó.

A tavasz napja minden ragyogása
A tarka himzésen táncol, kacag,
Ott tündököl, mint Azzia varassa,
S a tömeg elmegy mellette, a vak.

Ök lelküket himezték álmodozva
E széppholmikba, ősi vágyakat
Szóttek beléjük, s e keleti pompa
Az egyetlen, mi nekik megmaradt.

A két bus bálvány mozdulatlan, árván
A robogásos utra rámered.
Oly furcsa nekik mind e lárma, látvány
Testvéreim ők, s itt idegenek.

Már a vers címében megüti az ember szemét a "Magyarok"
Pesten. Ezzel a költő azt mondja: Pestnek nincsen népi
jellege. A város, az arculat nélküli gyökertelen tömeg-
embernek lett az otthona. Bár lehetne ezt úgyis értelmezni,
hogy Pestnek az erősen idegen (azaz nyugati-német) jelleget
akarja ezzel kihangsúlyozni; ez utóbbi feltevést azonban cáfol-
ja a "Pécs" című verse, amit egy szinten erősen németekkel
telepített városnak a magyarságról ír. Az utóbbiról Juhász
így szól:

PECS

Nyájas Dunantul szeliden ivelő
Aldott ölü hegyei koszorúzzák
A régi várost, melynek égbe zengő
Harangszava szent, magyar szomorúság.

A város régi, o, de örök ifjú
Remények gazdag lombjai borítják,
Oreg kapukból fiatal hit indul,
És jobb jövőbe lelkenézve hirt ad.

Leccset smaragdja tör a mely azurba,
Keresztje mellett felhold melabuja:
Magyar, török megbékelt múltja int,

S hol barna alkony bontja fatylait,
Virrasztva és vigyazva, varva var
Vig virradást a bus "magyar határ. . ."

Tehát, Péccsel ellentétben, Pest neki se német se magyar,
hanem kozmopolita. Csak elfojtva el a nagyvárosban tovább
a magyarság. Ahogyan írja:

BUDAPEST

Valami furcsa füst lebeg fölötted,
Mint aldozati füst, amely lecsap,
Sötetre mosva falakat, tetőket,
Míg anny ember topog, szürke rab.

Itt annyi vereb pavaskodva rebben,
És annyi siber kuszik, mint szivány,
És annyi színesz agal nappal, este,
S gurul arannyal beült sok silány.

Bus Babilon, azért megis szeretlek,
Mert véreim sorvadnak sirva benned,
Gógós szegények, árva magyarok.

Mint kis cseled a rikító köruton,
Ehes diák a cifra úri zsuron,
Magam is benned oly kopott vagyok!

Budapest ime jellegzetesét ha szembe állítjuk Pécsével és Szegedével, akkor láthatjuk, hogy a nép-halál bacillusát a tömeg-városok hordozzák csupán. Szegedről írt sorai ezt a megfigyelést csak erősítik. Ahogyan írja:

SZEGED

A Tisza-parton halkán ballagok,
És hallgatom, mit sirnak a habok?

E partok méla fordulójánál
Állt egyszer gögős Attila király.

E tájon, hol a két víz összeér,
Aldozott egykor dúsz Ajtony vezér.

Ott fõnn, ahol most vén harang dalol,
Dugonics András busult valahol.

Mert busulásra volt itt mindig ok,
Ugye bajtársak, ugye magyarok!

Itt Tömörkény, ott Gárdonyi lakott,
Petõfi Zoltán erre ballagott.

Megállok felhõs tavaszeg alatt,
És míg megy a viz, és az idõ szalad,

Erzem, hogy az öreg Tisza felett
Az örök élet csillaga remeg.

Jelenleg tömeg-város csak egy van a magyarság földjein, de Miskolc is ebben az irányban "halad." Minden esetre, mi szétszórtsági magyarok már nagyrészt ilyen kozmopolita környezetekben élünk.

Bár az iparosodás és a nagyvárosok gyors növekvése fenyegeti népi sajátosságainkat, ez nem ok a pesszimizmusra. Az a fontos, hogy felismerjük ezt a veszélyt. Ahogyan Juhász is megírja "Budapest" c. versében, árva és gögős magyarok "sorvadnak sirva benned." Ezek a magyarok pedig megtartották népi öntudatukat. Ezt a tényt kitérõlhetetlenül írták történelmünkbe 1956 szeptemberében.

Igy mi szétszórtságiak, a világ minden-ajku kozmopolita központjaiban, szintén meg kell találjuk a módot a megmaradás-hoz és a továbbfejlődéshez. A Tisza felett remegõ "örök élet-csillagát" nekünk is meg kell találunk New York, Chicago, Toronto és más bús Babilonjainkban.

Szeretettel,

Sándor

Kedves Itt-Ott!

Tanácsot kérek! Talán ez a probléma másutt is feltűnt és mások már találtak is megoldást. Ha igen - kérlek írjatok.

Azt vettem észre a chicágói magyarokon hogy feladják egyéni felelőségüket mint magyarok azzal a védekezéssel hogy támogatják a szervezeteket. Nem egy-két személyről, hanem egy általános folyamatról van szó. Kritikára a következő képpen felelnek: Nem ott vagyok minden bálban? Nem ott voltam az Okt.-i ünnepélyen és felvonuláson? Nem viszem a gyereket a cserkészetre? Nem veszekszem velük hogy magyarul beszéljenek?

Milyen támogatást nyújtanak? Első sorban rendszertelen. A támogatás addig nem terjed ki hogy a szervezet egy életképes végrehajtó szerv legyen mely képviseli a többség akarát. Általában egy vagy két ember végzi azt a minimális munkát ami szükséges ahhoz hogy a szervezet létezzen. A támogatás nem aktív résztvevés, és ezért eredeti ötleteket, munkaerő és érdeklődés hiányában véghez vinni nem lehet. A támogatás csak addig tart míg nem túl sokat követel a szervezet fenntartása, de ugyanakkor megadja a lehetőséget a laza részvételre.

Szintén a rendszertelen támogatás eredménye az, hogy a szervezet végül lesz annak a pár embernek akik annyit küzdöttek érte. Ha például a szervezet csak arra szolgál, hogy növelje a felelőtlenséget, akkor kritikára, változásra, vagy eltörlésre van szükség. . . de a vezetők ezt orviamadásnak veszik. A tömeg szintén tiltakozik a szervezet megbontása ellen. . . talán érzi, hogy akkor megszűnne kenyelme. Ugy a tömeg mint a szervezet vezetősége elfelejti hogy a szervezet csak egy végrehajtó szerv, egy formálható intézmény mely magában nem cél,

Egyéni felelőség a magyarságért nincs. Remek példa a cserkészcsapat. A szülő elviszi gyermekét, akár csak a javító intézetbe, hogy két zajos óra alatt magyart neveljenek belőle. Munkát a csapatban nem vállalnak annak ellenére hogy tudják, hogy a csapat haldoklik, a létszám egyre fogy, kevés a kiképző, és a gyerekek sem a vezetőket sem a mozgalmat nem tisztelik. Megszólítottam egyszer egy kiscserkészt aki nagyban vitatkozott angolul a barátjával, "Miért nem beszéltek magyarul? - "Mert még nem kezdődött el a cserkészet," feleltek ártatlanul. Ugy látszik a szülő nem érti, vagy nem akarja megérteni hogy hiába viszi a gyermeket cserkészetre, ha otthon nem ad példát, ha ő maga nem veszi komolyan magyarságát. És épp így nem akarja megérteni hogy hiába vonul fel Okt. 23-án ha az a felvonulás egy évi hanyagságot helyettesít.

A probléma a következő: Hogyan ébresszük fel őket hogy személyesen érezzék érintve magukat? Hogyan mondjuk azt hogy csak a te akaratodból él a szervezet, ha átadod felelősséged akkor átadod az egyéniséged, a szabadságod, engeded hogy a szervezet képviselje a te véleményed a te beleszólásod nélkül. Hogyan ébresszük fel arra hogy a magyar élet nem csak szüreti balles cserkészcsapat, hogy nem csak Oct. 23-an magyar a magyar. Hogyan mondjuk meg hogy - ha te nem vállalod felelősséged, nem lesz magyarság; hogy a nemzet rád számít, a múlt hősei feléd mutatnak? Hogyan razzuk fel őket hogy megértsek hogy ők teremtik a jövőt a gyermekeiknek, a magyaroknak? Hogyan mondjuk el mind ezt úgy, hogy cselekedetre készítse őket?

Remélem van jó tanácsotok?

Frecska Marta
Chicago

u.i.

Sandor levelehez. . . . .
(Itt-Ott, 7sz. 16 oldal)

Órülök hogy végre kihangsúlyoztad hogy a magyar életmód egy emberségesebb éltmód. Oly sokszor hallom azt, hogy magyar-nak lenni csak a multhoz, a régi életformához ragaszkodás, hogy magyarnak lenni nem egy modern haladó szellemű felfogás, és csak az emberiségtől elválaszt. Ezért jó volt olvasni, olyan tisztán kifejezve hogy a magyar életmód az emberiséget szolgálja. Még hozza tennem azt amit egyszer egy barátom mondott. . .ha a világ népei közül egynek a problémáit megoldjuk, létezésének értelmet adunk, akkor az emberiség egyik problémáját megoldottuk. Várom következő cikked.

One Dream

Defeated by hate but, surviving with it
Suffering undecipherable ignominy,
Yet, learned to live with it
Always conquering ignorance and hate, by reason and logic

Living in ugliness and fear,
but, loving music and verse
Seeing countless children murdered,
and still finding joy in a birth

Denouncing another country's standards,
and praising them for their arts
Loving and hating with undying passion,
Yet, channeling and suppressing it

Silent understanding of a country, whose back is all they see,
and yet, know why
Somehow living under a fool's ideology,
and yet not be fooled

Strange it seems to me,
how real a Magyar can be
They stand together - unity supreme;
motivated by one, universal dream.

Lori Miller
Milwaukee

Kedves Lajos!

Röviden vázolni szeretném a Milwaukee-i Diak Szövetség kulturális életét.

Miután anyagi okokból itt megszűnt a magyar rádióadás amit mi irányítottunk, így alkalmi rövid műsoros estékkel próbáljuk a magyar kulturális életet fellendíteni. Boldogan mondhatjuk hogy a közönség tetszésére. Jövővel kezdem kis cikemet és a későbbiek folyamán ezt szeretném elmondani.

Először is az utóbbi időkben sokat hallunk arról hogy igen értelmes lapok és rádió állomások megszűnnek anyagi okokból (pl. Lehel kúrtje, és a mi adónk). Véleményem szerint ennek egy oka van, a magyarság nagyon szereti a lapokat olvasni és a magyar adásokat hallgatni, amely szívüket melegséggel tölti el, azonban amikor egy-egy újság vagy rádió segítségért kiált sajnos gyakran majdnem minden esetben elzárkóznak az anyagi támogatástól (aki nek nem inge ne vegye magára). Azt hiszem az anyagiakból ennyi elég is.

Most pedig pár szó a műsoros estékről. Összességében mondhatjuk hogy a Milwaukee-i katolikus Egyházzal karöltve haladunk az igaz úton. Ők meghívják minket az alkalmi bálókra és ünnepségekre, ahol kis vigjátékkal szórakoztatjuk a hallás közönséget. A későbbiek folyamán talán alkalmunk lesz egy-egy hivatásos magyar előadóművészt meghívni körünkbe. Mi reméljük hogy az itteni magyarság kelő szeretettel fogja fogadni. Emellett havonta egyszer magyar filmet vetítünk amelyek emelik a kulturális színvonalat, és egy kis haszonnal is járnak, amit az előadások díszleteibe fektetünk be. Azt hiszem a jelen pillanatban eléggé ábrázoltam az itteni csoport munkáját.

Továbbá is maradok önzetlen magyar szeretettel, és hittel.

Gyurka,

A D Á J N E M Á J T

Mr. Parker ott állt szótlanul, kívül a lyuk szélén, amit a hatalmas tölgyfa-tuskó körül ástam s figyelte, hogy én, bent a gödörben, szokatlan formájú fejszémmel, hogyan szabdalom a gyökeret. Szürke szemöldöke alatt a hunyorító apró szemek minden mozdulatomat pontosan követték. Bosszantott a helyzet mert az ember nem szereti, ha tökéletlenkedésének tanuja akad s különösen, ha az illető éppen a kenyérado gazdája. Bosszúságomat befelé, a magam vádolásában éltem ki. Mert ezt a gyötrelmes helyzetet tulajdonképpen magam teremtettem.

A menekültügyi hivatal ugyanis annak idején két foglalkozás számára nyitotta meg előttem az Egyesült Államok kapuját: gazdasági cseléd, vagy kerti munkás: bármelyik minőségben jelentkezhettem kivándorlásra. Szabad választásom volt. És én persze az utóbbit választottam. Nemcsak azért, mert a kerti munkát uribb foglalkozásnak tartottam, hanem főképp azért, mert félttem a tehénfejéstől. Nem éreztem magamban semmi tehetséget hozzá. Most már bánom a választásomat. Elvégre, ha a tehén csöcsét nem előírás szerint rángattam volna, annak csak a tehén itta volna meg a levét: míg itt a kerti munkában a tuskók, gyökerek kifejtésénél a szaktudásom hiánya a saját fizikai lételemet veszélyezteti.

Kellett nekem kertészet - morfondiroztam magamban -, sziklákat görgetni, kigyokkal viaskodni, erdőt irtani, dzsungelből málnaültetvényt varázsolni egy magányos hegytetőn havi negyven dollárért és egy szellős szállásért. Uram Isten, mikor fogom kiborítani ezt a rengeteg tuskót, mikor mag az első is félig a földben van és máris holtfáradt vagyok!

Mintha csak megértette volna a befelé siró sóhajomat a gazdám, megszólalt: "Miszter/igy!/, ha elfáradt, pihenjen egy kicsit."

Tudtam, hogy ez a felajánlott szünet arra lesz jó, hogy Bismét elmondja nekem, mint már annyiszor, milyen boldog lehetek, hogy a szabadság földjére kimenthettem magamat s a családomat s hogy itt a free countryban nem zavarnak feléjjeli álmomból a poroszlók, hogy a börtönbe, Szibériába, vagy tán éppen az akasztófa alá vigyenek s hogy itt a hegytetőn milyen jó levegő és szó sem lehet arról, hogy a gyermekim tüdőbajt kapjanak.

"Bizony fárasztó munka ez, Mr. Parker," vágtam elébe a mondokájának, - "különösen ilyen primitív szerszámokkal."

"A szerszámok értéke attól függ, hogyan tudja az ember kezelni azokat," - vágott vissza nyájas mosollyal Mr. Parker Célzása nem volt ugyan alaptalan, mégis kitört belőlem hirtelen az európai gőg: "Nézze, Szőr," feleltem, "mi európaiak azért nem tudjuk érdemlegessen kezelni ezeket a szerszámokat, mert ilyesmik nálunk ismeretlenek. Nálunk minden célra megvannak a megfelelő szerszámok." S lenéző pillantással mertem vegig a kezembe lévő ocska fejszét.

- "Ugy! Es a tuskó kiszédéséhez pontosan milyen szerkezetet használnak ott a modern Európában?" - kérdezte cinikusan. Azt hitte, hogy megjött. Őszintén szólva én is azt hittem az első pillanatban, de még észre sem vehette a zavaromat, amikor valami homályos képzettársítás szövevényes játéka folytán egyszerre csak kivágtam, hogy mi Európában dinamittal dobattuk ki a tuskókat. Mr. Parker arca elkomorlyodott. Ebből azt láttam, hogy lehetségesnek tartja amit mondtam, de tudtam, hogy nagyon fukar ember és így nem kellett attól tartanom, hogy áttér az európai módszerre.

"Dájnemájt, dájnemájt," - ismételtette, aztán felnézett a levegőbe és úgy látszott, mintha már látná is képzeltben, hogy hogyan bukne ott Európában a tuskók rei és lelei a téren. De aztán, minthacsak az életét látta volna veszélyben forogni, hirtelen beült a kocsijába és elrobogott. De ez most szégyenletében elosont, gondoltam magamban, de nem baj, hada tudja meg, hogy nem olyan nagy boldogság tuskót ásnimég a free countryban sem.

Legnagyobb meglepetésemre azonban egy óra múlva visszaállított egy csomaggal a kezében s már messziről, sugárzó arccal kiabálta, hogy "dájnemájt, dájnemájt". Felbontotta a csomagot, amelyben vagy két tucat kolbász-szerű dinamit sárgállott. Egyszerre mindjárt a kezembe nyomott "Ismeri? Art hozzá?" kérdezte s firkászó pillantással leste az arcomon az öröm kifejezését. Remegő kézzel vettem át a rudacskát, örülve annak, hogy mind a kezem remegését, mind a veriték-cseppeket a homlokomon a fixikai állapotom indokolja s erőteltett nyugalommal jegyezem meg, hogy az amerikai dinamitot nem ismerem. "Csak nem azt akarja ezzel mondani, miszter, hogy ez is más, mint Európában?" - különben ott van rajta az utasítás, olvassa el." Közben ő is tartalmárgy tárgya tette az egyik rudacskát.

Az utasítás betűi zavaros összevisszaságban táncoltak a szemem előtt s csak annyit tudtam kivenni belőlük teljes natározottsággal, hogy a massa 12%-os robbanóanyagot tartalmaz s kanóc meggyújtásától számított harminc másodperc alatt robban. Hogy mi az a tizenkét százalékos alkoholban, arról volt némi fogalmam, de hogy robbanóanyagban ez mit jelent azt nem tudtam elképzelni minden esetre jobb, mint ha százszázalékos volna, gondoltam magamban. Ellenben a harminc másodpercnyi várakozási időt nagyon keveseltem. Merthogy én most gyujtsam meg a kanócot ott a gödörben, ugorjak ki és szaladjak biztonságos távolságba ilyen rövid idő alatt, képzelenségnek tűnt előttem. S hátha visszacsuszom a gödörbe?! Hesz! A főlé laza, omlos valami, mi lesz velem akkor, Uramisten! Mindezt "olvasás" közben gondoltam át s a sötét jövő látomásából gazdám rideg hangja riasztott vissza a kincs valóságba.

"All right", fordult felém, "van gyufája?" - És én, anélkül, hogy a zsebemet megtapogattam volna, határozottan] határozottan kijelentettem, hogy nincs. "Menjen és hozzon!" mondta türelmetlenül, látszott rajta, hogy alig várja a tuskók bukfencező játékát a levegőben. Ez a gyufáhozás azt jelentette, hogy a mázig és vissza mintegy nyolcszáz métert kell megtennem lassított menetben, ami körülbelül tizenkét percet jelent; tehát tizenkét percig, mondjuk, ha csurjuk, csavarjuk a dolgot, egy negyed óráig meg biztosan élni fogok. És aztán. . . "to be or not to be. . ." Hát persze, hogy to be! Ki parancsolhatja nekem, hogy én most az én kultur lényemet feláldozzam a free countryban egy ostoba tuskóért. Erre engem senki sem kötelezhet. Visszamegyek és bátran a szemébe nézek, oh, nem a halálnak, hanem annak a vén ravasz farmernek s azt mondom neki, hogy Ször, én nem vagyok bolond, hogy meggyujtsam azt a kanócot. Itt a gyufa, gyujtsa meg maga." "Itt a gyufa? Hát megis van gyufa a zsebében?" - kérdezte gunyosan és gyávanak tartana. És szegyet hoz nek egész Európára. Elvégre én ajánlottam a dinamitot, tehát nekem kell azt felrobbantanom, az életem árán is. Ez a becsület. És hőstett is. Mert hát mi a hőstett? Véghez vinni olyan dolgot, amitől félünk. Hát én félek és véghezviszem!

A gyufáhozás ürügye alatt bementem a házba, de nem árultam el végzetes feladatomat. A kisebbik fiam még az ágyban volt, a nagyobbik iskolába készült, a feleségem a reggeliüket készítette. Ugy néztem már rá, mint egy kétgyermekes özvegyre, de csak szemmel bucsuztam tőlük. Kilépve az ajtón, felsőhajtottam Csokonaival: "Itt halok meg e sötét magányban, a szomszéd por eltemet. . ." És képzeletben már hallottam is azt a végzetes durranást: a Mohácsi-vésztől Hiroshimaig a robbanások történelmi összessége jelentéktelen pukknasnak számított előttem ahhoz képest, ami most következik. Mert ezt én pukkantam az európai becsület nevében. Hogy is mondja Petőfi Órultje? - "Beasok a föld közepéig, lőport viszek le és a világot a levegőbe röpítem. . .!" Igenis a levegőbe röpítem azzal a vén gunyos farmerrel együtt, az ő saját dajnemájtjával!

- "No megérkezett végre azzal a gyufával? - Menjen le a gödörbe helyezze el a dajnemájtot és gyujtsa meg a kanócot. Meg ne feledkezzen: harminc másodperc!" - adta ki az utolsó utasítást Mr. Parker, aki vagy száz lépésnyire hátra húzódott. Én katonásan beugrottam a gödörbe, a dinamitot a földre egyenesen lefelé menő páros gyökér alá tettem s meggyujtottam a kanóc farkincáját. A kiugrásom még katonásabban sikerült, egy zergének is becsületére vált volna, s tiz másodpercen belül--mert számoltam magamban--már lőtávolon kívül, egy tuskó mögött fektüdtem. A gazdam, szintén fekvé, magasra tartott balkezében az óráját szorongatva az időt figyelte. A várakozás izgalmas csendjét végre egy csesszenés törte meg. Egy csesszenés, egy tompa hang, ami

nem volt sokkal erősebb, mint amikor gyerekkoromban sárgyagból csészét formáltunk, belekoptunk, mondvan, pe, pe, akkorat szóljon, mont a nagyapam hátultöltős puskája s azzal a falhoz csaptuk a sárggranátot. Hát akkorafélet csesszentett a dajnemajt, kevetven a godórból egy csomó sarat s egy akkora fadarabkat, mánt a tenyerem.

Kérdőleg néztünk egymásra a fedezedünköl, hogy hát ennyi az egész? Meg ráadtunk ovatosságból egy percet, aztán a godórgoz siettünk. Megallapítottuk, hogy hatásnak, már t.i. ami a tuskó szetrepszteset illeti, semmi nyoma. - Közben a hatodik osztályba járó fiam is a helyszínre érkezett s amíg az iskolai autóbusz megerkezett, tanulmányozta a helyzetet, s a dinamitra nyomtatott utasítást olvasta. A nagy álökészület és lelkifeszültség után szinte szegyenkeztem előtte a Kudarcommal. Mentegetőzes képpen vádolni kezdtem a dajnemajt. - "Nezze, Ször, itt az a baj" mondtam, "hogy a dajnemajt csak tizenkét százalékos. Ha ötven volna, vagy száz, az mas. . ."

- "Lehet, hogy igaza van, hiszter, de akkor azon segíhetünk: kössünk össze harmat, négyet s akkor növeljül a hatóerőt." - "Bocsánat, uram," igyekeztem lebeszélni erről a szándékaról, "teves a feltevése. Ha egy rudat alkalmazunk, akkor az az egy rud a százszázalékos massa, melyben a robbanóanyag tizenkét százalék; ha négy rudat alkalmazunk, akkor a négy rud lesz a száz százalék s a robbanóanyag ismét csak a száz százalék tizenkét százaléka lesz s ott leszünk ahol kezdük." - Ugy tett, mintha megértette volna az elméletemet, ránézett az él nem robbantott dinamit rudacsakakra, egyet sohajtott, s lemondóan intett, hogy hagyjuk abba az egészet s otthagytott engem a dajnemajtjaimal együtt, hogy nyessem tovább a gyökereket a megkritizált fejszéjével.

Estere sikerült egy tuskót kaboritanom s örvendtem hogy másnap vasárnap lesz s tovább pihenhetek a gyótrélmés és a sok izgalom után, amit a dajnemajt okozott. Sajnos, a pihenésem nem volt tökeletes, mert egész éjjel álomban a robbantással bibelődtem, perszé, sikeresebben mint a valóságban, s az egyik álom-dinamitom akkorat durrant hogy az agyamiasmégrezdült bele, s felebredtem. Késő reggel volt. Körülnézek a szobában s hát a nagyobbik fiam nincs az ágyában. Az ágya melletti széken egy könyv, olvasom a címét: "A robbantás technikája" s benne egy bélyegzőle nyomat, hogy a chestergapi banyakönyvtár tulajdona. Rögtön tudtam, hogy hanyádan állunk s hogy az a robbanás, ami feléresztett, valóságos és nem álombeli volt. Eszeveszett gyorsasággal kapkodtam magamra a ruhamat s lohalálában rohantam az irtás felé. Közeledve a tuskóhoz, a fiam egy fa mögül ramkiáltott, hogy alljak meg s abban a pillanatban egy nagy durranás reszkettette meg a levegőt s máris repültek, imbolyogtak, zuhantak a légben a tuskó szétzuzott darabjai, úgy ahogy azt én már tegnap látni szerettem volna s ahogy bizonyára Mr. Parker is elképzelte.

- "Hogy merted ezt csinálni!?" - förmedtem ra leplezett örömmel a megszeppent fiúra. - "Dócsánat, édesapám, én csak jót akartam. . .", - hebegte s a szemei megteltek könnyel. Ezek a könnyek meghatottak. Ezek a könnyek elárultak, hogy nem kalandvagyból cselekedett a gyermek, hanem őszinte szanalomból és jót akart tenni velem, az apjával, akinek látta a gyötrelmét és fáradságát, szegyenét és megaláztatását s ez fájt neki. Azok a könnyek őszintek voltak s többet kifejeztek, mint a félenk szavak. Hozzámentem, megsimogattam, egy, a fejembe nyomtam "barackkal" megbátorítottam. - "Szép, szép, hogy jót akartál tenni velem, de hátha szerencsetlenül jártál volna! - Aztán hogy csináltad?" - kérdeztem megbékelt hangon s egy kissé szégyenkező kíváncsisággal. - "Ugy", - felelte - "hogyan tegnap kölcsönvettem egy könyvet. . ." "Tudom," - jegyeztem meg mosolyogva - "A robbantás technikája," a chester-gápi könyvtár tulajdona. És aztán?" - sürgettem mohó tudományssomjjaal a bátorságra buzdult gyermeket.

- "Hát igen, abból a könyvből pontosan megtudtam, hogyan kell hatásosan és biztonságosan elhelyezni a dinamitot. Azt úgy kell, hogy lyukat kell furni a robbantando anyagba, mert tudod, édesapám, a robbanóanyagnak ellenállás kell; ellenállás nélkül nincs reakció," - tudományoskodott a fiú. (Ennek az elméletnek teljesen igazatadtam magamban, mert én is mindig akkor robbanok, ha ellenállásra találok, gondoltam.) "Te csak egyszerűen lététed a dinamitot a földre, a gyökér alá s persze ott nem volt semmi ellenállás, csak a levegő..." - "Meg a sár, ami a képet befrocskólte!" - jegyeztem meg keserűen.

Eppen a harmadik robbantást vegeztük sikeresen a kisfiam s gyakorlati utmutatása szerint, amikor Mr. Parker megérkezett, hogy a havi negyven dollár jaradoságot kifizesse. Örömtől sugárzott az arca, hogy nem dobta sárba a dajnemajt arát s boldogságában a fizetésemet egy teljestdollárral megtoldotta s még a vállmat is megveregette. Az egydollárost gyorsan a fiam kezébe szuszttattam s a furfangos fickó egy pillantásomból rögtön megértette, hogy most aztán el kell illania a helyszinről, nehogy kiderüljön, hogy ő volt a mesterem. . .

Mr. Parker felelénkülten kezdett bele további irtási és robbantási terveinek az előadásába, de szerencsére a városi droguista megjelenése, aki minden vasárnap eljön értünk, hogy templomba vigyen, megzavarta gazdamat mondokájában.

Soha életemben olyan buzgon nem imádkoztam, mint ezen a vasárnapon a templomban, de Isten bocsássa meg a bünömet, amikor a liatyánkban odaig jutottam, hogy "add meg a mi mindennapi kenyereinket," hozza sohajtottam, "add meg, Uram, de megis, ha lehet, dajnemajt segítse nélkül. . ."

Elte Lajos.

TANÁCS

kiket szeretsz s akik szeretnek,
Ha bántanak, ha megsebeznek,
Ne haragudj rájuk sokáig...
De öntsd di szived s ha letörled
A bánat kicsordult könnyét
Bocsáss meg, hidd, enyhedre valik.

Oh, egymást hányszor félreértjük,
Szeretteinket hányszor sértjük,
Bár szívünk éppen nem akarja.
Mi is tálán vérzünk a sebben,
Nekünk is faj, meg élesebben,
De büszkeségünk be nem vallja.

Ne légy te büszke, légy őszinte;
Hived legott azzá lesz szinte,
Oszlik gyanu, megenyhül bánat...
Oly váratlan jöhet halálunk
S ha egymástól haraggal válunk:
A sirnál késő a bocsánat...

Gyulay Pal

Mi a Magyar és ki a Magyar?

A közel múltban részt vettem egy olyan vitában, amelyben többek között felmerült az a két kérdés, hogy mi a magyar és ki a magyar? A vitában elég szép számmal vettek részt. A tarsalgás roppantúl imponált, mivel a felmerülő témához mindenki hozzá szólhatott, gondolatait és elképzeléseit közölhette. Ez a rendszerű beszélgetés, találkozás nagyon hasznos, mivel a fiatalok közelebb kerülnek egymashoz nézeteikkel és vitaikkal sok probléma megoldását okozhatják. Mindezen kívül ismerettségük úgy egymásközött, mint az élet széles ágazataiban növekedik, gyarapodik.

Ez a vita elég szpen haladt mind addig míg az előbb említett két kérdéshez nem érkeztünk. Itt a társaság két részre szakadt. Az egyik fele konokul ragaszkodott a kérdés megfejtéséhez. A másik fele a társaságnak a temat nem tartotta érdekesnek és tovább akart haladni. Az előző csoport azt alította, hogy igenis vitassuk meg mivel fiatal magyar gyerekek így vélekednek szervezeteikben.

Minek tanuljak magyarul, minek csináljam ezt, azt? Mi az hogy magyar és ki a magyar? A feleletet nem oldottuk meg. Elnapoltuk avval, hogy mindenki törje a fejet es adjon választ a következőkben, mikor ujból össze jövünk.

Azota a dolgokon elgondokodtam es oda jutottam gondolataimmal, hogy ez a téma nem a legegyszerűbb, mert ezek a kérdések nem olyan kézen fogható megállapított tények mind például az egyszeregy vagy az élethez szükséges levegő, víz. Tehát ezek szerint a kérdésre többféle elfogadható választ adhatunk. A válaszokban melyet

tökéletesnek számíthatók teljesen elválaszthatatlanul szükség-
esnek tartom az egyének tájékozottságát és érzéseit a hova
tartozásban. Ha magam részéről a megfelelő választ megadom,
vagy akár más egyénektől elfogadunk még tökéletesebbet és
ezekkel válaszolunk a magyar gyermekeknek.

En a több válasz lehetőségéből kiválasztom a legközelebb
alloskat és az elsőre, hogy "Mi a magyar"? így válaszolnak,
ez a szó röviden még ma is elő és élni akaró nemzet nevet adja.
Bővebben egy olyan nemzet mely távolról jött, nagy múltja van,
szép történelme melyet szeppe tesz a szabadságért és a nemzetért
áldozott vér. Nagy kulturája, művészete és munkasága. Az a
tény, hogy, megmaradt nemzetnek és fajnak is, mely értékét
szemünkben növeli és érdemet ad a további harchoz, ha modern
formában is. Gondolom értéke szemünkben nagyobbá válik ha
figyelembe vesszük a többi fajok széthullását több nemzetre
melyek képesek egymás ellen harcolni. Itt talán legjobban
figyelemre méltó a German, Szlav, és a Latin fajok széthullása.
A másik kérdésre hogy "Ki a magyar?" így felelnek, -- nem csak
aki annak születik, hanem aki ezen kívül hajlando nepe előbb
említett tulajdonságaival onképzés formájában foglalkozni. Aki
magyar akar maradni és nem egy elveszett, buta, irányithato
tömeg, az nem súlyedhetle a magyar tudat és büszkeség magaslata-
ból. Aki érzesben, lelkeben, sziveben magyar és valamilyen
formában áldozatot is képes hozni a szép eszmékért melyek idáig
hoztak és kell hogy továbbra is vigyenek bennünket. Amelyek
magasabra helyeznek bennünket az elveszet tömegek és nemzetek
föle.

Vissza terve az előzmenyekre, ugy gondolom, hogy ezektől az
ervektől még a gyermekek nem válnak magyarra és talán több
kedvel sem kapnak a munkához. Nekünk kell kialakítani egy tar-
sadalmat amely többet és jobbat nyújt az itt levonél. Akkor
szívesen fognak minket követni sőt talán később felvilágosult-
abban el is fognak hagyni bennünket. Tőlünk függ, hogy mennyire
tartjuk fontosnak a célokat amelyeket kitűzünk magunk elé és
mennyire tudjuk átadni a jövendőnek, hogy ne csak addig eljenek
az eszmék míg mi.

Elni fogunk csak akarni kell, mert elődeink ezt tettek!

Istenes Janos
Milwaukee

A MAGYAR HAZ

Ez a hely itt szent hely: magyarságunk vára!
A magyar Geniusz szállt erre a házra....
Magyar szó zeng itten, magyar itt a szellem,
Itt ebben a házban magyar szellő lebben...
Magyar nota hangzik...s közöttünk mint hogyha
Nemzeti nagyjaink lelke is itt volna!
Jertek el magyarok gyakran e kis házba,
Jertek kik bolyongtok kint a nagyvilágba'
Távol a hazától, messze idegenben...
S legyen a sorsotok bármilyen kegyetlen,
Testvéri, megértő szivre itt találtok:
Idegen lelkek közt e ház a - HAZATOK!

T É L

Hideg szél súvit a fak között, meg-megrázza a kopár galyakat. Szinte félelmetes a száraz ágak nyikorgása, recsegése, mintha belenyögnének a szürke alkonyatba. A nap éppen lebukott a láthatár szélén és az ég fekete palástja gyorsan húzódik a táj fölé. Egy-két árva falevél repdesik a levegőben, aztán a földhöz csapódik. Az erős szél sötét fellegeket kerget az égen, havat jósolva. A keményre fagyott talaj csikorog, töredezik a léptek alatt. Allatot nem lehet látni, ilyen időben semmi élőlény nem mutatkozik. Elbujnak lyukaikba, fészkeikbe, barlangjaikba, s csak akkor jönnek elő ha nagyon éhesek. Még a kakukk se kakukkol, s amikor a szél egy pár másodpercre eláll, a csend egészen nyomasztóvá lesz. De nem tart sokáig, új erővel harsog a fergeteg és közben teljesen beborul. Most már vágni lehetne a sötétseget, de a szél lassan aláhagy s egyszerre, szinte félve, elkezd hullani a hó. Először csak egy-két pelyeg, gyöngéd, puha, de csillog, villog. Gyönyörűek külön külön is. Aztán mi mind sűrűbben, zajtalanabban, de szakadatlanul hull - kerékvágásba éppen úgy, mint a faágakra, a száraz levelekre úgy mint a bokrokra. Lassan a hopelyhek ezrei, milliói betakarják ezt a szürke világot, bekóti a föld sebeit, es melegíti a vetést. S ekkor igazán mondhatjuk, hogy a tél újra beköszöntött.

J.E.

DARAZS

Szobában rekedt darázs,
csukot ablaknak repül,
vergődve, zümmögve,
nyilást, fényt, keres.
Csapkodo szárnya hangos
munkája, néma falra
ont tehetetlen düht.
De az merev-holt.
Nem érzi rabja kinját,
kimerítő munkáját.
Csak nemán nézi a
küzdélem sorsát.
De halljátok ti falak,
bar kifaradt sokszor a
kis darázs, pihenve,
megint küzd tovább.

Addig zug, vergődik,
míg nyilást lel, vagy ---
megdöglik.

L.A.
Ada, Ohio
1968, szeptember 28.

K Ö N Y V E K.

Fehér M. Jenő: Középkori magyar inkvizíció.

Egy gyönyörű, műbőr kötésben a Transsylvania Könyvkiadó vállalat gondozásában megjelent, közel 500 oldalas könyv, amelyet ha elolvas az ember, sohajtva tesz le: mert nem jelent meg évtizedekkel ezelőtt!

Mennyi vágyakozással, mennyi ós-idéző szeretettel szeretnénk volna többet tudni a magyar múltból, mint amennyit a rideg történelmi kronológiák ismertettek velünk iskolai tanulmányaink során; mennyivel jobban érdekelt volna mindnyájunkat a királyok szövevényes házasság-politikai története, a háborúk végeszakadatlan sorozata, az uralkodók korszerű és korszerűtlen patensei helyett ősünk lelki világa, emberi mivolta. De vastag, sűrű kód takarta el előlünk a múltat. Az ós magyart, annak lelki struktúráját csak fantáziánk tudta kiformalni a múlt ködén innen onnan átremelő, sokszor, sőt legtöbbször hamis történelmi jelenségek alapján. Bármennyire is tiltakoztunk kifele az elődeinkre imputált sok gyarhoság ellen, bensőkben nyomot hagyott a vád és sokszor szegyéltük a megalázoan szemünkre vetett ázsiai mivoltunkat.

Most ez a könyv, Dr. Fehér Jenő volt Dominikánus szerzetes nagyszerű könyve fellebbentette előttünk a múlt ködét s műven keresztül, amelynek minden állítását dokumentációs megerősítéssel támasztja alá, megismerhetjük a középkori, sőt azzal kapcsolatban a honfoglaláskori magyarság lelkivilágát.

A kiváló tollú, tudós történész így ír könyvéről annak előszavában:

"Egyet azonban eleve be kell vallanom: az elkötelezett magyar történetírók egyoldalú, nyomasto örökségként reánk nehezedő nyugati történetészleletével szakítva, szándékosan és következetesen, keleti, ázsiai igazolást keresek. Kötelességemnek tekintem ezt azért, mert az "Európa idegenje"-ként kezelt magyarság a nyugati történetészleletben, mint műveletlen, barbar és alacsonyrendű népesség szerepel. Ázsiai, ósison szerzett örökségünket sokszor meg magyar részről is takargattak, vagy érdekcsoportok irányítása szerint az északi peremnépek "halszagu atyafisága" közé zárták. Az elson nincs szegyenkez-nivalo, a másik pedig atlatszö, artoszandék. Mindkettövel kötelességünk szembeszallni."

Ezért a nagyszerű, a kiadó által is korszakalkotónak minősített művéért az egész magyar nemzet halával tartozik Dr. Fehér M. Jenő, volt Domonkos-rendi szerzetesnek s bizonyára ő lesz a magyar történetírók egyik legboldogabbika, ha a nemzet haláját egyszer majd a haza ősi földjén róhatja le neki.

E.L.

CHIGHY SANDOR: "Két Huron", Enek az 1956-os szabadságharcról
című egy értékes versgyűjtemény érkezett be hozzánk a
szerzőnek azzal a kéréssel, hogy annak könyvalakban való
kinyomatását és kiadását tegyük lehetővé. Sajnos, a mi anyagi
körülményeink nem engedik meg hogy könyvek kiadásával foglal-
kozzunk, hisz a havonként megjelenő kis folyóiratunk előállítására
is csak az olvasóink nagylelkű adománya segítségével és munka-
társaink aldozatos hozzájárulásával sikerül, de az a meggyőző-
désünk, hogy ha a szerző verskötetere egy előfizetési felhívást
köröznék, talán lenne annyi jelentkező, hogy a kiadást finan-
szírozni tudja.

A kiadásra előkészített anyagot átolvastuk s megállapít-
tottuk, hogy éret költői termékek várják közkinccséadásukat
a nyilvánosság fórumán. Az 56-os szabadságharc minden momen-
tumát kronologikus sorrendben a lelkes indulástól a tragikus
összeomlásig, az erzelmeik színes skáláján keresztül szívbemár-
kító hatású örökítette meg a költő s nincs az a jó érzesű
magyar ember, akinek lelkében nem keltenének rezonanciát a
nagy súlyú, tömör mondatok. Íme, néhány szemelvény az 52 köl-
temény közül:

Mind csupa parittyás magyar David....

Már mindnyájan csatasorban állnak
zug a szabadság folyamának
árja. Ha voltak, kik háboztak még,
azok gyalázatát és szégyenét,
felégette önlelkésedésük....
Gyávaságuk hőserénye szépült.
- Inkább a halál mint rabtartó kegy,
hiszen a játék ugyanis verre megy.
Most láthatod világ, el egy kis nép,
aki szabad volt és rab lett ismét.
Szem nem látott ilyen armádiát,
inagyerekek s egy csoport diák,
mind csupa parittyás David,
küzd a szabadságért mindhalálig.
Nem beszéltek, nem háboztak sokat,
végre hajtották a parancsokat,
mit a magyar nép és haza adottak
s a halálba hősökként rohantak.

*****

A csoda lattara
a zsarnok megreteg.
Budapest csendjét
szirenek böngése,
tankok dübörgése
rázza meg.
Agyai szólnak,
dörögnek.

Ezrek és ezrekaldoznak
élettel, vérrel,
ősi magyar föld
minden kis rogódnak.
Szélbe lengő hajjal
lelkes harci dallal,
ugy mennek a halálba,
mintha májusok
orgonás álma
vinné őket
az első bálba.
Hulla a hullan,
piros szalaga a vérnek
öleli testük,
ahogy összeérnek.
Ifju pajtások
fekszenek hason, haton
beszentelve porral
törmelekkel.
Nevüket hiába kiáltod
nem felelnek,
csak fekszenek
és ajkukon a halál
érett szedre kékel.

*****

Mi, kik messze a hazától
vérszegény hittel
bolyongtunk,
azt hittük
már minden elveszett.
Sodortuk napjaink
mint rossz cigarettát,
álmokon ragódtunk,
nem szóttunk terveket
s bunk poharában
könnyünk volt a nektár.
Kókadt fővel
busulva jártunk
és csodákra
mindaddig vártunk,
mig hervadni kezdett
bennünk a hit.
Napraforgó áll így,
fejét bura hajtva,
ha vidék varja
kiette magvait.

Hisszük, hogy a fenti szemelvények elegendő bizonyosságot
tesznek Chighy Sándor költői elhivatottsága mellett s hogy nem
csak önmagának, hanem a magyarság összességének is szolgál-
latot tesz az aki a költőt műve megjelentetésében segíti.

E.L.

SZEPTEMBER VÉGÉN

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldél a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottán a téli virágot?
Már hó takará el a bérci tetőt.
Még ifju szívemben a lángsugaru nyár,
S még benne virit az egész kikelet,
De ime sötét hajam őszce vegyül már,
A tél dere már megüté fejemet.

Elhull a virág, eliramlik az élet...
Ulj, hitvesem, ulj az ölembe ide!
Kimost fejezet keblemre tevéd le,
Holnap nem omolsz-e sirom fölibe?
Oh mondd: ha elobb halok el, tetemimre
Könnyezve borítasz-e szemfödelet?
S rá bírhat-e majdan egy ifju szerelme,
Hogy elhagyod érte az én nevemet?

Ha eldobod egykor az özvegyi fátvolt,
Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
En feljövök érte a siri világból
Az éj közepén, s oda leviszem azt
Letörteni véle könyüimet érte,
Ki könnyendén elfeleded nivedet,
S e szív sebeit bekötozni, ki téged
Még akkor is, ott is, örökre szeret!

/Koltó/

OKTOBER VÉGÉN

/Petőfi szellemének/

Még szendergő lángját a tábori tűznek
A kószáló éjféli szél felveri,
De immár a síkon a harcok elultek
S a jeltelen hantokat még csend fedi.
A néma nagy borzalom éjféli éjjen
Ily dicstelen fényben, te mit keresel?
O, költő, ki ígéreted Szeptember végén,
Most özvegyi fátylaért jöttél-e fel??

Mint kinoktól kővévált fájdalom-isten,
Oly döbentő néma vagy s oly halovány...
Ki lelkedben hűsége esküjét vitted
O, költő, mit érzel e bus éjszakán...?
Ki hitted, hogy mennyei üdvödet éled,
Mig fürtje puhán a te arcodra hullt,
O, hallod, az éj szele mit zokog néked?
Hogy csalfa hazugság a Koltó-i mult...!

Ha hamvad a lelke a táborig tűznek
S a csalía nap küldi a csók-sugarát:
A hasztalan hantok közt álmaid tűnek
S majd hallod a honvédek hívó szavát...
De vissza közük a sirod ölére,
Te könyeső busan, ó költő ne menj.
Mint üstökös, szállj fel a csillagos égbe
S e hitvány világnak egy láng dalt üzenj!

Eltető Lajos

A "magyar" "ügy" érdekében

Az elmúlt husz-huszonöt év alatt kevés olyan magyar kezdeményezés jött létre amely úgy elragadott volna mint az Itt-Ott megjelenése. Az egyike a kevés kivételnek az 1956-os forradalom volt, amely nem csak lelkileg, hanem testileg is elragadott 6000 mérföldre.

Az Itt-Ott érdemeiről és létezéséről tulzás volna ódákat zengeni, de egy szívből jövő köszönöm úgy a kezdeményezőket, mint a fenttartókat megilleti. Így tehát köszönöm mindannyitoknak ezt a lehetőséget az új gondolatok megnyilvánítására, az új eszmék építésére és rombolására amennyiben ezek a "magyar" "ügyet" segítik.

Az idéző jelbe tett magyar ügy nem egy ironikus megjegyzés hanem egy figyelmeztető, sőt felkiáltó jel. Az idő már régen megérett arra, hogy ezek az idéző jelek szóban, írásban és gondolatban eltűrültesse. S erre csak egy lehetőség van. Ha mi magunk egy komoly, megbizonyítható értelmet adunk e két szónak.

Mi az a "magyar ügy"? S ha már itt tartunk, mi az az ujabban sokat emlegetett magyar "hit"? Mit jelent a "magyar misszió"? S ne feledkezzünk el a legfontosabb kérdésről mi az a "magyar"? Egy ország Európában? Vagy talán 10-15 millió ember, akit bizonyos nóták, táncok, a gulyás és a tokaji összetart? Mind ezek bizonyosan hozzátartoznak ahhoz amit egy szóval magyar kulturának határozunk meg. De valyon csak ez az egész? Így ország egy nép, egy kultúra? Akkor mi a különbség a német, orosz, vagy magyar kultúra között? Nem tudom elképzelni, hogy a borcs és a gulyás közötti különbség vagy Heine és Petőfi nyelvének eltérése olyan alapvető lenne hogy egy kultúra következtetését vonhatunk le belőlük. Hogy e cikknek értelmét legalább szematikai pontok ne zavarják, szükségesnek tartom, hogy tisztázzuk a különböző kultúrák és civilizációk kérdését. Az elkövetkezendő képet talán egy kissé szokatlanul állítottam össze de remelem értelme tiszta és világos marad.

A világ ma felosztódik néhány általános de alapjában különféle civilizációkra. A nyugati, keleti, közkeleti stb. civilizációk továbbá kulturális egységekre bomlanak. Ezek a kulturális egységek többé kevésbé megfelelnek egy egy nemzetnek. A nyugati civilizációhoz tartoznak például az európai államok kulturái. Egyik legfontosabb kérdése a magyarságnak úgy a múltban mint a jelenben az, hogy vallyon a magyar kultúra a nyugati civilizációhoz tartozik-e vagy azt csak látszólagosan érinti.

Még kell egyeznünk abban, legalább is a cikk érdekében, hogy mennyel egységesebb egy civilizáció annál kisebbek az alapvető különbségek az oda tartozó népek kulturái között. Az a kulturális sajátosság ami évszázadokon át kialakult egy népben éltető ereje a népnek csak addig amíg ez a kultúra zárt és más kultúrát nem érint: Amikor azonban különböző kultúrák háboru vagy gazdaság útján érintkezésbe lépnek a civilizáció minden fejlődésével betör. Egy bizonyos technikai fok elérése után a kulturális sajátosságok hátrányára lesznek mind a civilizáció és azokat építő kultúrák részére. Az emberi fejlődés nem tűr meg hanyatlást. A technikai fejlődés további gyorsult fejlődést hoz magával s mindent ami útjában áll könyörtelenül eltörül. Könnyen belátható tehát, hogy ha két ország technikai fejlődése háttérbe szorul a kulturális különbségek miatt ezek a kultúrák háboru útján vagy annélkül megszenvedik a fejlődést. A német és francia kultúra különbségei például a mai technikai korban, két világháboru után, fele sincs a száz évvel ezelőtti, vagy még régibb különbségeknek.

Világos tehát, hogy egy kultúrát vagy erőszakkal kell megmenteni a fejlődés előlm vagy fel kell áldozni a fejlődés oltárán. Az első esetre egy kiváló példa a Basque-ok kulturája spanyol országban. A második esetre Amerikánál hová milliók jönnek kulturájukat feláldozni, jobb példát nem tudok.

A kulturális összeolvadás ellen az elszigetelődés mellett van még egy másik lehetőség is. Ha a történelmi, gazdasági és politikai helyzet úgy hozza hogy egy kultúra a fejlődése tetőfokján nem tud érintkezésbe lépni más hasonló fejlődésű kultúrákkal akkor ez vagy elpusztul vagy egy sajátos onálló és onellató civilizációt épít. Az utóbbi történt a zsidók helyzetében. Míg a világ fontolgatja a kérdést, hogy a zsidó az faj, vallás vagy nemzet e, addig a zsidók teljes igazsággal rázzák a fejüket, ami érthető is. Egy civilizációt lehetetlen egy nemzeti kultúra mércéjével mérni. Mind ezt csak azért említem, mert az utóbbi időben számos magyar remélte, hogy mivel a magyar és zsidó egy különleges helyzetet foglal el a népek között, a magyar problémákat zsidó módra meg lehet oldani. Amint később ki fog derülni, a magyar és zsidó probléma nem csak hogy nem azonos, de egymásnak ellentmondó. Ami ma magyar probléma azt a zsidók már rég megoldották és azt amit most a zsidók kezdenek problémának találni,

azt a magyarok már megoldották az elmúlt évezredekén át.

Nekünk száműzötteknek szerte a világban és a Kárpát-medencében, két feladatunk van. Először is, el kell ismerni önmagunkat annak amik vagyunk. Másodsor pedig fel kell hogy használjuk ezt az ismeretett a szerint amik vagyunk és nem pedig a környező civilizáció diktálása szerint mi egy magyar hitet és egy magyar jövőt keresünk. Valahol mélyen a szivünkben meg kell hogy legyünk győződve arról hogy a magyar hit és jövő jobb mint az előre megköveztethető világ hite és jövője. Kell, hogy jobb legyen nem csak relatívan mérve különböző kulturához, hanem abszolút értelmezés szerint. A világnak nincs még egy kulturára szüksége csak azért, mert az más mint a többi. A magyar kultúra alaja kell, hogy több legyen és ne csak más. Es meg kell értenünk, hogy ha mi megtaláljuk a magyar kultúra abszolút alapját, akkor nem beszélhetünk annak egy civilizációhoz való tartozását. Az azonfelül vagy legalább is kívüláll. Eppen ezért, például, nem lehet a magyar ügyet a nyugati civilizáció szókincsével meghatározni. Humanizmus, vallás, nemzet, politika és gazdaság csak annyiban érint bennünket amennyire erre szükség van létfenntartás szempontjából.

Bizonyos vagyok abban, hogy amit én találtam jobbnak azt a kiváló sajáttságot ami magyarrá teszi a magyart, ami talán kulturánkat megmagyarazza és alapot adó egy hitre az első pillanatban legtöbb magyar vissza fogja utasítani. De abban is bizonyos vagyok, hogy egy elfogadható helyettesítést nem tudnak nyújtani, mert nics. Vagy elfogadják magyarságukat, vagy elfogadják a világot.

Ha egy magyarrol minden kívülről rálapátolt, rossz helyre akasztott kulturális vonást legereblőzünk, mi marad? Vedd el kereszténységet, s észre sem veszi. Hiába használta ezer évig még sem volt az övé. Akaszd le róla a nyugati civilizációval lotyogásig átitatott köntöst s keresd meg alatta a magyar eszmei alapelveket. Csak egyet találsz. Vedd el tőle imába foglalt szép hazáját s mesztelen testét királysággal, monarchiával, kapitalizmussal rajta. Mi hát a magyar kultúra amire olyan biztosan rágjuk az ezer év multját?

Kérdezz meg egy idegent, hogy szereti-e a magyart? S bámuló bamba arcát míg választ keres. Viszont ha úgy kérdezed őt, hogy szereti-e Kis Pistát vagy Nagy Juskát akkor felragyog az arca. Ha szereti akkor ömledezik a jó, okos, kiváló, stb... jelzőktől. Ha nem szereti akkor ömledezik a barbárságról indulatos okoskodó arrogánságáról s megfélemezhetetlen büszgeségéről.

S mindezek a jelzők jók vagy rosszak nem meghatározzák a magyart, hanem körülírják. Engedjétek meg, hogy bemutassam a Magyart: /egyetlen, eszmeialapelmével melyet sehonnan nem kölcsönzött egyetlen kiváló sajátosságával/ Eltűrülhetetlen Egyéni Önbizalom. A Fajilag Tudatos Egyéniség. Nem individualista, nem csak racionális anarchista

mert ezek a nyugati civilizáció szüleményei. Egyszerűen egy fajilag tudatos egyén ki önmagaát hat betűvel magyarázza meg: Magyar. S nem törődik azzal, hogy megértik-e.

Amint már előzőleg megemlítettem, én elvagyok készülve a megdöbbenésekre. El vagyok arra is készülve, hogy ti másnak jobbnak, többnek vagy kevesebbnek tartjátok magatokat. Ez a ti jogotok. Együttal azonban a ti saját magyar érdekekben kötelességetek megmagyarázni miként jobb és több a magyar. Részemről a tények magukat magyarázzák.

Hivatkozom a történelemre. A magyarság mint egy egységes politikai-gazdasági testület soha nem oldotta meg létezésének, egységének következetes problémáit. Hozzá járult ehhez, más okok mellett, földrajzi helyzetének szerencsétlensége, megalapulásának kedvezőtlen ideje és szomszédainak hatásos, de keletiellenes kulturái. Mindezek ellenére a magyarság talán ötezer éves történetének az utolsó ezer évét nyugodtan "átvészeltte". Gazdasági létezési szintje egy szinten áll vagy jobb mint a környező népeké. Kesergő nagy szája ellenére sem néz ki úgy, mintha létezésének utolsó lélegzetjén vergődne. Mi más okot találhatok erre az ellentmondó csodálatos létezésre mint a személyes önbizalmát és egyéni képességét a magyarnak. Mi más tanít a történelem, mint az egymásnak ellentmondó hajlíthatatlan, magabiztos tetteit a magyaroknak. Jól vagy rosszul egymással vagy egymás ellen, de csak a saját belátásukban bíztak. A történelem továbbá azt is tanítja, hogy ilyen körülmények között a magyarokat, mint egységet legyőzni lehetetlen volt, s még ma is lehetetlen. Mert nem volt és nincs egység. Alkotni nem lehet csak egyénnel kötni. Ki irtani nem lehet csak egyéneket. Jóban rosszban néha csoportosan, de legtöbbször egyedül ment, és megy a magyar, a maga saját egyéni célja után.

Hivatkozom a magyar irodalomra és művészetre mely képtelen egy egységes és következtetes képet adni a magyar kulturáról. Viszont a magyar írók és művészek egyénenként és alkotásaik egyéni szerint egy olyan sajátságos monumentumot emeltek a magyarok, melyre magyar bámulattal tud nézni még akkor is, ha az a világot hidegen hagyja.

Hivatkozom az egységes magyar alkotás hiányára. A nem létező Nagy Falra, a nem létező piramisokra és felnőkarcolokra. Ugyanakkor hivatkozom a magyar egyének világszerte kimagasló vívmányaira.

Es végül hivatkozom minden magyarra akit én ismerek és elismerem magyarnak. Hivatkozom tanárookra és művészekre doktorokra és lakatosokra kik soha nem felejtették el, hogy céljukat egyes egyedül érték el. Es hivatkozom arra, hogy egy magyart személyesen nem ismerek aki fel adta volna hazáját, vagy magyarságát csak azért, mert a háta mögött nem állt egy egységes Magyarország.

A magyar hitnek, a magyar ügynek és misszionak itt van az alapja. A mai kor ideologiai ősrengetegébe hiába keresünk egy alapot. Az alap velünk született és velünk marad sokszor még akkor is mikor már ellejejtették, hogy magyarok vagyunk. Az én részemről idéző jelekre nincs szükség. Sem egyesületekre, sem jóakaratu dédelgető csoportokra nem támaszkodom s az én agyamat egy szürke tömeg agy részére semmi adomány ellenében át nem nyújtom. Hát hogy a feneben ne lenne jobb magyarnak lenni?!!

F.T.

"Transylvania: The Pathos of a Reformation Tradition"

A Hollandia michigani Theologia az 1958-as Tordai országgyűlés 400 éves évfordulójára alkalmából "Transylvania: The Pathos of a Reformation Tradition" címen, Erdélyt ismertető kis füzetet adott ki. Ez a tordai országgyűlés mondta ki elsőnek Európában leghatározottabban a vallásszabadságot. A füzet alkalmas arra, hogy Erdély kérdéséről amerikai ismerőseinkkel megismertessük.
Megrendelhető:

Erdélyi Szövetség
American Transylvanian Federation
P.O. Box 1671
Grand Central Station, New York, 10017

és

Erdélyi Bizottság
Committee of Transylvania
2915 E. 111 St.
Cleveland, Ohio 44104

Köszönjük a mutatvány számokat, úgy az Erdélyi szövetségtől mint az Erdélyi Bizottságtól.

Itt-Ott Szerkeztősége

A LAPUNKBAN ÍROZOTT LEVELEK, CIKKEK, STB., KIZAROLAG IRÓIA VALLOMENYET FELTÉTEL AL. MAGARAK A LAPNÁK NIMCERN SEMMIFELLE "HIVATALCS" KILÉSPONTJA.

Névtelen cikkeket nem fogadunk el. Pontos nevet és címet kérünk: kívánságára névtelenül is közlünk anyagot de csak ha tudjuk, ki írta. Bizalmas információt senkivel nem közlünk.

ITT-OTT magyarul, szépirodalmi pályázatot ír ki: az evégből beküldött, pályázatra megjelölt és általunk leközölt legjobb versért egy \$25-ös, a legjobb elbeszéléstért \$50-os U.S. Savings Bondot ad, folyó év Decembereben. A díjat magánajánlatból fedezzük, nem támogatóink pénzéből. A vers nem haladhatja meg az egy gépelt oldalt, az elbeszélés a 4000 szót /kb. 16 ritkán gépelt oldalt/. Az anyag eredeti kell, hogy legyen, azaz nem jelenhetett meg még masutt.--A bírálóbizottság tagjai nem pályázhatnak. A résztvevők engedélyezik a beküldött anyag leközölését, attól függetlenül, hogy nyernek-e. A bizottság nem köteles a díjat megítélni, ha véleménye szerint nincsen érdemes nyertes. A bírák döntése végérvényes.

Köszönjük a beküldött kiolvasott magyar lapokat. Ezentúl is kérünk, még több ilyen segítséget. Ha valaki olvas velünk foglalkozó cikket valamelyik emigráns lapban, azt különösen kernénk. Nincs módunkban mindenre előfizetni!

Második számunk decemberben jelenik meg, karácsonykor. Leközlendő anyagot legkésőbb december 10-re kérjük. Gépelt ugymint kezírt anyagot duplasorosan.

Kérjük olvasóinkat, címváltozásukról azonnal értesítsenek. A posta által visszaküldött, s újra postázott számokért kb. harminc cent plusz kiadásunk van.

Kérünk, támogassátok! Sajnos a nagyobb tartalmu ITT-OTT jóval nagyobb költségekkel jár. Már egy kis deficitünk van: segítsétek eltüntetni! Terjesszéték lapunkat, hogy minél életképebb legyen. Mindnyájunk érdeke!

ITT-OTT új címe: "ITT-OTT," P.O. Box 112, Ada, Ohio 45810 /USA/

Megrendelőlap/címváltozás jelentés:

NEV-----

CIM-----

Szeretném "ITT-OTT"-ot támogatni. Mellekelek \$-t.

/Alairas/

